

Točni odgovori, obrazloženja, obrazovni ishodi i područja ispitivanja za osnovnu razinu ispita iz Hrvatskoga jezika na državnoj maturi 2012. godine

1. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Prijevod naslova glasi *Bože, Bože, zašto si me ostavio?!*
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Silvija Strahimira Kranjčevića
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
2. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Kristova se žrtva u prva dva distiha izravno naglašava. Krist jest plemenit, ali tu njegovu osobinu pjesnik u polaznome tekstu ne ističe.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Silvija Strahimira Kranjčevića
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
3. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Paradoks je stilska figura u kojoj se izriče naizgled protuslovan iskaz.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Silvija Strahimira Kranjčevića
Područje ispitivanja: teorija književnosti
4. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Ljudima Kristova žrtva ništa nije značila, uvijek su iznova ponavljali iste pogriješke.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Silvija Strahimira Kranjčevića
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
5. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Kranjčević svojim stvaralaštvom pripada razdoblju realizma.
Obrazovni ishod: prepoznati razdoblja hrvatske književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
6. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Iz stiha *Ja tiho hodam pored kuća* vidljivo je da je lirski subjekt šetač, a iz niza je vizualnih slika vidljivo da promatra svijet oko sebe.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Dobriše Cesarića
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
7. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Samo se motiv svjetla pojavljuje u sve tri strofe. U prvoj strofi motiv svjetla ostvaren je riječima *prve zvijezde, gradske lampe*; u drugoj *svjetla se pale*, u trećoj *od zapaljenih zvijezda*.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Dobriše Cesarića
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
8. Točan odgovor: C
Obrazloženje: *I smiješim se... /... /I osjetim.../I da je život vječan...*
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Dobriše Cesarića
Područje ispitivanja: teorija književnosti
9. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Glavno obilježje Cesarićeve poezije su svakodnevni motivi i jednostavan, sažet izraz.
Obrazovni ishod: razumjeti specifičnosti stvaralaštva pojedinoga autora
Područje ispitivanja: povijest književnosti

10. Točan odgovor: B
Obrazloženje: U sintagmi *meki suton* ostvareno je sintaktičko povezivanje različitih osjetilnih podražaja.
Obrazovni ishod: interpretirati liriku Dobriše Cesarića
Područje ispitivanja: teorija književnosti
11. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Judita želi zavesti Holoferna kako bi ga ubila i spasila grad.
Obrazovni ishod: interpretirati Marulićevu Juditu
Područje ispitivanja: povijest književnosti
12. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Po karakterističnim motivima opisa ženske ljepote opis Judite utemeljen je na petrarkističkoj tradiciji.
Obrazovni ishod: interpretirati Marulićevu Juditu
Područje ispitivanja: povijest književnosti
13. Točan odgovor: B
Obrazloženje: *a trepetljicami zvonjahu uvici...* U ostalim su stihovima motivi vizualni.
Obrazovni ishod: interpretirati Marulićevu Juditu
Područje ispitivanja: teorija književnosti
14. Točan odgovor: C
Obrazloženje: U čitavome je polaznome tekstu naglasak na Juditinu izgledu. **S urehami tezmi**, ča mi je viditi,/dostojna bi s knezmi na sagu siditi;/i jošće hoditi na pir s kraljicama/i čtovana biti meu banicama.
Obrazovni ishod: interpretirati Marulićevu Juditu
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
15. Točan odgovor: B
Obrazloženje: *svitlo čarljeniti ja rubin na parstih...* Safiri se plave i bijele na rukavima.
Obrazovni ishod: interpretirati Marulićevu Juditu
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
16. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Leksikografska definicija glagola ušeprtljati se glasi **zbuniti se**, uzvrdati se. Tekst pokazuje kako su se Zagrepčani zbunili, a pobunila se samo Pepica.
Obrazovni ishod: interpretirati Matošev Kip domovine na početku leta 188*
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
17. Točan odgovor: A
Obrazloženje: *Nedem, makar fratri padali! ... Kaj mi moreju ovi grintavci? Ja nis' niš kriva!* Pepica je sigurna da je u pravu i ne odustaje bez obzira na posljedice.
Obrazovni ishod: interpretirati Matošev Kip domovine na početku leta 188*
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
18. Točan odgovor: A, B, C, D
Obrazloženje: Odlukom Stručne radne skupine za Hrvatski jezik u 18. pitanju svim se pristupnicima priznaje 1 bod zbog mogućih dvojbi u razumijevanju ponuđenih odgovora.
Obrazovni ishod: interpretirati Matošev Kip domovine na početku leta 188*
Područje ispitivanja: teorija književnosti

19. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Leksikografska definicija priloga krišom glasi **potajno**, kradom.
Obrazovni ishod: interpretirati Matošev Kip domovine na početku leta 188*
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
20. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Riječ kip u kajkavskome narječju označava sliku, to jest prikaz domovine krajem 19. stoljeća.
Obrazovni ishod: interpretirati Matošev Kip domovine na početku leta 188*
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
21. Točan odgovor: D
Obrazloženje: *Mnogima se već pričinilo da je život čovjeka samo san, a i mene (...) obuzima to čuvstvo.*
Obrazovni ishod: interpretirati Goetheove Patnje mladog Werthera
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
22. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Werther svoju egzistenciju smatra *bijednom* i zbog toga *Povlačim se u se i nalazim čitav jedan svijet!* Werther ne vidi smisao života u pukom produžavanju egzistencije. Werther vidi zatvorenost u stvarnome svijetu i želi pobjeći od zatvorenosti.
Obrazovni ishod: interpretirati Goetheove Patnje mladog Werthera
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
23. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Leksikografska definicija riječi rezigniran glasi **ravnodušan**, pomiren.
Obrazovni ishod: interpretirati Goetheove Patnje mladog Werthera
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
24. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Werther je nezadovoljan svijetom oko sebe i u njemu ne nalazi smisao. U potrazi za smislom on se povlači u sebe. Werther bježi od besmisla, nezadovoljstva i ograničenosti svijeta u kojem živi.
Obrazovni ishod: interpretirati Goetheove Patnje mladog Werthera
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
25. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Roman Patnje mladog Werthera pisan je u obliku pisama.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnoteorijska obilježja književnog teksta
Područje ispitivanja: teorija književnosti
26. Točan odgovor: A
Obrazloženje: *Što budete hladnije računali, to ćete dalje stići.*
Obrazovni ishod: interpretirati Balzacova Oca Goriota
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
27. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Vikontesa je bila i proračunata i pametna i pažljiva, no nije bila dovoljno iskusna da bi u potpunosti poznavala svijet.
Obrazovni ishod: interpretirati Balzacova Oca Goriota
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta

28. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Leksikografska definicija riječi hvastavost glasi hvalisavost.
Obrazovni ishod: interpretirati Balzacova Oca Goriota
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
29. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Vikontesa savjetuje Rastignacu da iskorištava ljude onako kako se iskorištavaju poštanski konji.
Obrazovni ishod: interpretirati Balzacova Oca Goriota
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
30. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Rastignacov je cilj uspeti se na društvenoj ljestvici, a odgovori A i C tek su sredstvo za ostvarenje toga cilja.
Obrazovni ishod: interpretirati Balzacova Oca Goriota
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
31. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Plaut je autor polaznoga teksta.
Obrazovni ishod: prepoznati tekstove i autore europske (svjetske) književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
32. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Likonid zlatom naziva Euklionovu kćer i upravo to je uzrok nesporazuma.
Obrazovni ishod: interpretirati Plautova Škrca
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
33. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Plaut ističe škrtošću kao glavnu Euklionovu osobinu.
Obrazovni ishod: interpretirati Plautova Škrca
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
34. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Likonidova rečenica *Bog je htio da poludim za tim zlatom!* **prouzročila je** nesporazum jer Likonid zlatom naziva Euklionovu kćer, a Euklion zlatom naziva svoju škrinjicu s blagom. Ostale tri rečenice **nisu prouzročile** nesporazum, samo su ga produbljivale.
Obrazovni ishod: interpretirati Plautova Škrca
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
35. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Likonid otvoreno priznaje da je prekoračio granice moralnosti u odnosu s Euklionovom kćeri.
Obrazovni ishod: interpretirati Plautova Škrca
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
36. Točan odgovor: C
Obrazloženje: *Medicinski slučaj Glembay nastao je od poremećenosti funkcije srca, i kad je ta funkcija uslijed izvjesnih razloga prestala, medicinski slučaj Glembay je paralelno s time prestao. (...) Vrlo jasna i logična posljedica.*
Obrazovni ishod: interpretirati Krležinu Gospodu Glembajevu
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta

37. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Kao što se amazonska prašuma ne može rasvijetliti jednom švedskom šibicom, tako se ne može ni smrt shvatiti jednostavno kao što je shvaća dr. Altmann, smatra teolog Silberbrandt.
Obrazovni ishod: interpretirati Krležinu Gospodu Glembajeve
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
38. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Glagol **vonjati** ukazuje na olfaktivni osjetilni podražaj.
Obrazovni ishod: interpretirati Krležinu Gospodu Glembajeve
Područje ispitivanja: teorija književnosti
39. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Leone smrt smatra nestajanjem i uspoređuje ju s nestajanjem šećera u kavi.
Obrazovni ishod: interpretirati Krležinu Gospodu Glembajeve
Područje ispitivanja: čitanje i razumijevanje teksta
40. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Suprotstavljanje crnoga i bijeloga ostvareno je antitezom.
Obrazovni ishod: interpretirati Krležinu Gospodu Glembajeve
Područje ispitivanja: teorija književnosti
41. Točan odgovor: C
Obrazloženje: U zadanim sintagmama objedinjena su dva proturječna pojma.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnoteorijska obilježja književnog teksta
Područje ispitivanja: teorija književnosti
42. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Navedeni problemi obrađeni su u Kozarčevoj Teni.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti specifičnosti stvaralaštva pojedinoga autora
Područje ispitivanja: povijest književnosti
43. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Antun Šoljan autor je proze u trapericama, čija su obilježja navedena u rečenici.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti specifičnosti stvaralaštva pojedinoga autora
Područje ispitivanja: povijest književnosti
44. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Metafora jedina nastaje promjenom osnovnog značenja riječi.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnoteorijska obilježja književnoga teksta
Područje ispitivanja: teorija književnosti
45. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Lucić je prepoznatljiv kao autor zbirke pjesama i drame Robinja.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti specifičnosti stvaralaštva pojedinoga autora
Područje ispitivanja: povijest književnosti
46. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Jedino je Osman barokni ep.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnopovijesna i književnoteorijska obilježja književnih tekstova
Područje ispitivanja: povijest i teorija književnosti

47. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Davorije su pjesme koje potiču borbeno raspoloženje.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnopovijesna i književnoteorijska obilježja književnih tekstova
Područje ispitivanja: povijest i teorija književnosti
48. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Šenoa je programatski istupio u članku *Naša književnost* i u njemu iznio realističku poetiku.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnopovijesna razdoblja hrvatske književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
49. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Parnasovci su Leconte de Lisle i Theophile Gautier.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnopovijesna razdoblja europske (svjetske) književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
50. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Jedino je Marcel Proust od navedenih pisaca stvarao u 20. stoljeću.
Obrazovni ishod: prepoznati i razumjeti književnopovijesna razdoblja europske (svjetske) književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
51. Točni odgovori: 1A, 2A, 3B, 4C, 5C
Obrazloženje: Mavro Vetranović i Petar Zoranić pripadaju razdoblju renesanse, Fran Krsto Frankopan i Ivan Bunić Vučić pripadaju razdoblju baroka, Matija Petar Katančić razdoblju prosvjetiteljstva.
Obrazovni ishod: prepoznati autore i razdoblja hrvatske književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
52. Točni odgovori: 1B, 2C, 3C, 4C, 5A
Obrazloženje: Cid je tragedija, Crni mačak novela, Therese Raquin, Combray i Don Quijote su romani.
Obrazovni ishod: prepoznati tekstove europske (svjetske) književnosti
Područje ispitivanja: povijest književnosti
53. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Krije-sni-ca je trosložna riječ, a ostale nisu.
Obrazovni ishod: prepoznati fonetske jedinice hrvatskoga standardnog jezika
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
54. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Svi članovi višečlanih naziva država pišu se velikim početnim slovom, osim prijedloga i veznika.
Obrazovni ishod: funkcionalna primjena znanja o promjenjivim vrstama riječi
Područje ispitivanja: jezik/primjena

55. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Samo su u D primjeru obje riječi dobro napisane. U A je pogrešno *dodjeliti*, u B *pripovjedati*, u C *rješiti*.
Obrazovni ishod: funkcionalna primjena znanja o promjenjivim vrstama riječi
Područje ispitivanja: jezik/primjena
56. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Hrvatski pravopis (Babić – Finka – Moguš), 4. izdanje iz 1996. godine koji je Ministarstvo kulture i prosvjete Republike Hrvatske odobrilo za uporabu u osnovnim i srednjim školama propisuje oblik radioaktivnost.
Obrazovni ishod: funkcionalna primjena znanja o promjenjivim vrstama riječi
Područje ispitivanja: jezik/primjena
57. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Jedina pravilno napisana riječ je *iščistiti*.
Obrazovni ishod: na primjerima prepoznati i razumjeti glasovne promjene
Područje ispitivanja: jezik/primjena
58. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Razgodci su pravilno napisani jedino u B rečenici.
Obrazovni ishod: funkcionalna primjena znanja o rečeničnome ustrojstvu
Područje ispitivanja: jezik/primjena
59. Točan odgovor: C
Obrazloženje: U riječi prislonjenica naglašen je treći slog.
Obrazovni ishod: prepoznati fonetske i fonološke jedinice hrvatskoga jezika
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
60. Točan odgovor: D
Obrazloženje: U dativu jednine imenice zaselak dolazi do vokalizacije.
Obrazovni ishod: razumijevanje gramatičkih kategorija promjenjivih vrsta riječi
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
61. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Zbirna je imenica granje, a ostale su pluralia tantum.
Obrazovni ishod: razumijevanje gramatičkih kategorija promjenjivih vrsta riječi
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
62. Točan odgovor: C
Obrazloženje: Pravilan komparativ je *bjelje*. Pravilni oblici ostalih komparativa glasili bi smješniju, višim, kraći.
Obrazovni ishod: razumijevanje i primjena gramatičkih kategorija promjenjivih vrsta riječi
Područje ispitivanja: jezik/primjena
63. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Glagolski prilog glagola klikatati tvori se od 3. lica množine prezenta i nastavka –ći (klikću + ċi = klikćući). Osnovni glas t u izvedenicama postaje ć.
Obrazovni ishod: razumijevanje i primjena gramatičkih kategorija promjenjivih vrsta riječi
Područje ispitivanja: jezik/primjena

64. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Prijedlozi su *na* i *ispod*.
Obrazovni ishod: razumijevanje gramatičkih kategorija nepromjenjivih vrsta riječi
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
65. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Imenica tijelo ima funkciju objekta. Funkciju subjekta ima imenica valovi.
Obrazovni ishod: analizirati rečenično ustrojstvo
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
66. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Imenica drama ima funkciju atributa imenice redatelj. U A rečenici drama je objekt, u C apozicija, u D subjekt.
Obrazovni ishod: analizirati rečenično ustrojstvo
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
67. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Zavisna surečenica u odgovoru A uvrštava se u strukturu glavne rečenice na mjesto atributa imenice osjećaj. Rečenica u odgovoru B je dopusna, u C namjerna, u D subjektna.
Obrazovni ishod: razumjeti vrste zavisnosloženih rečenica
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
68. Točan odgovor: B
Obrazloženje: U rečenici B glagol radovati se otvara mjesto neizravnome objektu. U rečenicama A i D imenica kuća ima funkciju izravnoga objekta, a u rečenici C funkciju priložne oznake.
Obrazovni ishod: analizirati rečenično ustrojstvo
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
69. Točan odgovor: D
Obrazloženje: Samo D rečenica ima 2 predikata: *pokrene, nisu uspjeli*.
Obrazovni ishod: analizirati rečenično ustrojstvo
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
70. Točan odgovor: B
Obrazloženje: Frazem *biti kost i koža* označava mršavost, isto kao i frazem *biti tanak kao prut*.
Obrazovni ishod: razumjeti značenje frazema u hrvatskome jeziku
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
71. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Značenja riječi visok i nizak u odnosu su suprotnosti.
Obrazovni ishod: razumjeti leksičko-semantičke pojmove
Područje ispitivanja: jezik/razumijevanje
72. Točan odgovor: A
Obrazloženje: Autor prve hrvatske gramatike je Bartol Kašić.
Obrazovni ishod: poznavati razvoj hrvatskoga jezika
Područje ispitivanja: jezik/prepoznavanje